

Egy évforduló ürügyén

Prof. Dr. Métényi János

Országos Egészségfejlesztési Intézet

2008-ban 30 éve annak, hogy a Magyar Egészségnevelési Szövetség *Pápai Páriz Emlékérmét* alapított azzal a céllal, hogy azt évente az egészségnevelés kutatásában, szervezésében és gyakorlatában kiemelkedő eredményt elérő személy részére átadja. A Pápai Páriz arcképét és az Egészségnevelési Szövetség Emlékérme jelölést viselő hét egyedi plakettet *Borsos Miklós* neves szobrász, majd *Maklári Ernő* grafikus készítette. Az érem átadása a Szövetség, illetve utódja, a Pápai Páriz Egészségnevelési Országos Egyesület vezetőségének javaslata alapján évente, ünnepélyes keretek között történik.

Az évforduló indít arra, hogy a Pápai Páriz Emlékérem mellett még két olyan másik kitüntetésről is megemlékezzem, amelyeket – szintén évente – az egészségnevelés területén végzett kiemelkedő tevékenységért adtak, illetve jelenleg is adnak.

A Magyar Higiénikusok Társaságának Elnöke 2001-ben adta át első ízben a *Dr. Szendei Ádám* neves egészségnevelő, egészségügyi ismeretterjesztő emlékére és tiszteletére alapított *Emlékérmét*. A díjat – a Társaság vezetőségének döntése alapján, évente – a kiemelkedő egészségnevelési, egészségügyi ismeretterjesztő tevékenységet végző személy részére a Társaság Vándorgyűlése alkalmából, a kitüntetett előadásával egyidejűleg adják át. A díj odaítélésénél elsősorban az elméleti, tudományos kutató- és oktatómunkát veszik figyelembe. Az említett három díjban mindezeig már jóval hatvanon felül részesültek.

1976-ban kapott először *Vilmon Gyula Nívódíjat* annak a cikknek a szerzője, akinek írását az *Egészségügyi Felvilágosítás, Egészségfejlesztés* folyóiratban adott évben megjelentek közül különösen kiemelkedőnek ítélte az erre a feladatra kijelölt bizottság. A lapban évente számos, az egészségnevelés, egészségfejlesztés területének elméleti, kutatási és gyakorlati

kérdéseivel foglalkozó cikk jelent és jelenik meg. Nem könnyű feladat a legkiemelkedőbbet kiválasztani, a díj tehát nemcsak a díjazottat minősíti, de a lap többi cikkének értékét is emeli.

Kérdezhetik, miért éppen erről a három kitüntetésről emlékezem meg, amikor kiemelkedő egészségnevelési tevékenységük alapján sokan mások is kaptak és kapnak elismeréseket, mint például a *Köztársasági Érdemérem* különböző fokozatait, vagy a *Batthyányi Strattman-*, illetve *Pro Sanitate-érdemérmeket*? Nem kisebbitve ezen elismeréseknek és a kitüntetettek tevékenységének értékét, formai különbség mégis van. Ez utóbbiakat általában állami, önkormányzati szervek vezetőjének javaslata alapján fogadják el. Az említett három díj kitüntetettje viszont társadalmi, szakmai csoport tagjainak, vezetőségének többségi megítélése alapján dől el. A különbség abban is megnyilvánul, hogy míg az állami kitüntetés különböző fokozatai bizonyos sorrendiséget, értékelést is jelentenek, a társadalmi elismerésben nincs sorrendiség – még ha egyesek részéről előfordul is utalás erre. A díjakkal a szakma egyformán és egyértelműen a kiemelkedő egészségnevelési tevékenységet ismeri el.

Összegezve: véleményem szerint az említett három szakmai díj kiemelkedő jelentősége abban rejlik, hogy a szakma választott társadalmi vezetőinek értékelése, döntése alapján, szakmai tanácskozás keretében és a díjazott szakmai előadásával együtt adják át, ezzel is hangsúlyozva a elismerés szakmai mivoltát. Jelentős számban vannak az egészségnevelés különböző területein, szintjein, akik az egyik vagy másik, állami vagy társadalmi kitüntetésben részesültek, amelyek egyúttal az egészségnevelés jelentőségét, rangját is emelik. Mindegyik jelentős értéket képvisel, és az egészségnevelés sikerét előre vivő, kiemelkedő tevékenységet takar. Remélhetőleg sokan lesznek még a jövőben, akik ezeket a díjakat és kitüntetésekét kiérdemlik.